

Геронте на Сливница при едно от най-големите сражения по време на Сръбско-българската война - ноември 1885 г.

Единодействието между християни и мюсюлмани през 1885 г. остава пример на обич и защита на родината

В Сръбско-българска война от ноември 1885 г., Шумен, заедно със София и Търново, е определен за център на доброволческото движение

в Североизточна България. Напливът от доброволци е толкова голям, че не било възможно всички желаещи да бъдат включени в доброволческите формирования. За да се ограничи техният брой, Военното министерство поставя някои ограничения, като определя десет тежки изисквания за качествата, които трябва да притежават доброволците. Например т. 3 гласи: "Доброволците трябва да са хора с безупречно поведение, здрави и напълно развити телесно, да не са заразени от хроническа болест, да не са с повредени ръце, крака, очи (дясно око)"; т. 7. "Доброволец, който се противи на началството или се отклони от изпълнение на дадено поръчение, се съди от военните закони наравно с войниците"; т. 10. "Оръжие се дава само на тези доброволци, които са приети от комисията".

Между тежките, но справедливи условия, няма каквито и да било етнически или религиозни изисквания и ограничения. И заедно със стотиците българи в доброволческите формирования се включват редица младежи - турци, които не подлежали на мобилизация. Например в Шеста Шуменска доброволческа рота, която наброява 160 души, 29 са млади български граждани - турци. Известни са техните имена, чийто списък тук публикуваме за първи път:

Участието на шуменските турци в Сръбско-българската война

Написано от ivailo

Понеделник, 12 Март 2012 16:44

Али Исмаилов, Реджеб Демиров, Али Мехмедов, Реджеб Джеферов, Али Салилов, Ристет Хюсеинов, Ахмед Алиев, Хасан Джалилов, Ахмед Рахимов, Хасан Мехлизов, Ахмед Ахмедов, Хасан Рашидов, Вели Мехмедов, Хасан Хюсеинов, Ибрахим Мустафов, Хусеин Абзуилов, Исмаил Кадиров, Хюсеин Абзуилов, Исмаил Мехмедов, Хюсеин Ахмедов, Мазлукт Азизов, Хюсеин Исмаилов, Мехмед Мустафов, Хюсеин Хюсеинов, Мехмед Османов, Хюсеин Якубов, Мустафа Алиев, Юсуф Юмеров, Реджеб Абдуланов. Командир на ротата е Симеон Арбов, а негов старши помощник Реджеб Абдуланов, факт, който свидетелства за равнопоставеност между българи и турци в командването на ротата доброволци. Това участие на турци - доброволци във войната, не е изолиран факт само за Шумен и Шуменския край, което е показател, че обединението и защитата на родината от външен противник през 1885 г. е осъзнат докрай от българи и турци, от християни и мюсюлмани.

Ротата заминава за бойното поле към края на сраженията, но нейната дейност, за съжаление, остава непроучена досега.

Освен публикуваният тук списък, както ни съобщава в "Търновска конституция", отделна група турци-доброволци от Делиормана се отправя за фронта в района на Видин.

По време на войната в Шумен и Шуменско се развива активно доброволческо Помощно движение за фронта в което най-активни са шуменските дружества "Червен кръст" и това на жените - "Родолюбие", но активност проявява не само българското, но и турското население от региона. В писмо от 18 декември 1885 г. от населението на Върбици (в което турците преобладават) до Софийското дружество четем:

Участието на шуменските турци в Сръбско-българската война

Написано от ivailo

Понеделник, 12 Март 2012 16:44

"С настоящето си писмо имаме чест да явим на почитаемото настоятелство, че на 15 миналий месец ноемврий, нашето върбишко население бе честито да събере и изпрати посредством Осман Пазарския околийски управител до Софийското дружество "Червен кръст" едно известно число ризи, гащи, калцуни, платна и други потребности, а сега, след завръщането на една част от нашите куриери по селата, събрахме изложеното в приложения списък количество 400 лева, които изпращаме да се употребят в полза на пострадващите български войници от настоящата война".

Не необходим анализ на изложеното, тъй като и без това е видно, че единомислието и единодействието между българи и турци, между християни и мюсюлмани през 1885 г. остава и днес, и в бъдеще един величав пример на обич и защита на родината от външно нашествие.

Посочените примери от Сръбско-българската война ни напомнят за поемата на Григор Пърличев от 1860 г. "Сердарят", в която има един непреходен във времето текст, който гласи:

Христос, Мохамед те почитат,
Великден славят наред с Рамазан всеки път.
Свещеник и ходжа над мъртвите обреди правят,
молитви и двама четат...

Ето, такива са били взаимоотношенията между българи и турци, между християни и мюсюлмани през Сръбско-българската война 1885 г., а това е, може да се каже, "етническият модел" след Освобождението 1878 г., който някои политици днес, изглежда, не познават. Или пък съзнателно игнорират.

Димо ДИМОВ, полковник от запаса

duma.bg